

15 lat Straży Uniwersyteckiej

Utworzenie struktur obecnej Straży Uniwersyteckiej jest ściśle związane z oddaniem do użytku w dniu 6 listopada 2006 roku nowo wybudowanego budynku Biblioteki Głównej, znajdującego się na terenie kampusu w Oliwie. W myśl *Ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 roku o ochronie osób i mienia* (DzU 1997 nr 114, poz. 740) obiekt ten, ze względu na ważny interes oraz zgromadzone w nim dobra kultury narodowej, znalazł się na liście obiektów podlegających obowiązkowej ochronie przez specjalistyczne formacje ochronne, prowadzonej przez wojewodę pomorskiego

Pracownicy Straży Uniwersyteckiej przed starym rektoratem UG.
Z tyłu od lewej: Jan Buturla, komendant Robert Leksycki, zastępca komendanta Bartosz Strojek, zastępca komendanta Marek Gondek.
Poniżej od lewej: Mariusz Janczewski, Krzysztof Karwowski, Beata Sulej, Ewelina Friese, Joanna Hejka, Joanna Górecka

Fot. Agnieszka Bień

Komendant Straży Uniwersyteckiej
mgr Robert Leksycki

Fot. Agnieszka Bień

Początki Straży Uniwersyteckiej

Urzędujący w 2006 roku rektor Uniwersytetu Gdańskiego, prof. Andrzej Ceynowa, wypełniając ustawowy obowiązek, powierzył stanowisko specjalisty kierującego Strażą Uniwersytecką Tadeuszowi Jędraszewskiemu. Kierownik SU odpowiadał za utworzenie formacji ochronnej złożonej z licencjonowanych pracowników ochrony fizycznej, która pierwotnie podlegała kierownikowi Administracji Biblioteki Głównej. Struktura ta uległa zmianie dopiero w lutym 2007 roku, gdy zarządzeniem rektora nr 5/R/07 utworzona została wewnętrzna służba porządkowa o nazwie Straż Uniwersytecka, podległa bezpośrednio zastępcy kanclerza do spraw gospodarczych. Od tego momentu SU stała się autonomiczną jednostką funkcjonującą na podstawie regulaminu oraz posiadającą odrębną strukturę administracyjną.

Kolejnymi kierownikami SU byli: Eugeniusz Stencel, Zdzisław Guziński oraz Marek Gondek. Wczesną wiosną 2009 roku utworzono stanowisko komendanta Straży Uniwersyteckiej, na które

powołano Franciszka Pizuńskiego.

W Archiwum Uniwersytetu Gdańskiego znajduje się niewiele dokumentów normatywnych oraz innych, pozwalających odtworzyć poszczególne etapy tworzenia struktur wewnętrznej służby ochrony na terenie Uniwersytetu Gdańskiego. Dlatego niniejszy artykuł został przygotowany na podstawie wspomnień najstarszych pracowników Straży Uniwersyteckiej, m.in. Eugeniusza Stencela i Zdzisława Guzińskiego.

Utworzenie patroli w Oliwie i Sopocie

Pierwsi pracownicy nowo powstałej jednostki ochrony na Uniwersytecie Gdańskim zatrudniani byli do fizycznego zabezpieczenia budynku Biblioteki Głównej. Następnie struktury SU zostały rozszerzone, dzięki czemu w roku 2006 na terenie Kampusu Oliwskiego utworzono tzw. patrol. W godzinach otwarcia poszczególnych obiektów stanowił on wsparcie przy utrzymywaniu porządku przez administrację poszczególnych jednostek, a po ich zamknięciu,

zgodnie z regulaminem, przejmował nad nimi całkowity nadzór w celu przeciwdziałania zagrożeniom powstałym z przyczyn naturalnych oraz wynikającym z działalności człowieka. W przypadku administracji akademików zadania patrolu polegały na dołączaniu do różnych interwencji, których celem było zapewnienie bezpieczeństwa ich mieszkańcom, wynikającego z przestrzegania regulaminu obowiązującego na terenie budynków oraz terenach im przyległych.

W wyniku uzyskiwania przez SU nowych kompetencji pod jej ochronę trafiały kolejne obiekty – poszczególne wydziały na Kampusie Oliwskim, na których tworzone struktury ochrony stacjonarnej. Ze względu na swój charakter objęte były one ochroną czasową lub całodobową.

W roku 2007 Straż Uniwersytecka objęła swoim nadzorem obiekty znajdujące się na kampusie w Sopocie. Tam również powołano patrol, który miał i ma obecnie te same obowiązki wsparcia i nadzoru jak jego pierwowzór utworzony na Kampusie Oliwskim. Jako ostatnie w roku 2009 przejmowane były obiekty wchodzące w skład Zespołu

Zastępcy komendanta
Straży Uniwersyteckiej:
Bartosz Strojek (z lewej)
i Marek Gondek

Fot. Agnieszka Bień

Obiektów Gdynia. Proces obejmowania ochroną przez Straż Uniwersytecką poszczególnych jednostek Uniwersytetu Gdańskiego zakończył się w lipcu 2009 roku.

Zdaniem jednego z pierwszych kierowników SU czas tworzenia struktur tej jednostki nie przedstawiał się aż tak formalnie. Zdzisław Guziński wspomina, że był to czas „bardzo wielu dużych zmian, w tym zmian personalnych”.

Obowiązki strażników

Obecnie funkcjonowanie SU oparte jest na *Regulaminie wewnętrznej służby porządkowej Uniwersytetu Gdańskiego „Straż Uniwersytecka”*, zarządzeniach rektora oraz kanclerza Uniwersytetu Gdańskiego, a także instrukcjach ochrony opracowanych dla poszczególnych obiektów. Strażą kieruje komendant mgr Robert Leksycki, przy wsparciu zastępców komendanta i pracowników administracji SU. Jednostka liczy 122 strażników oraz 5 pracowników administracyjnych.

Do podstawowych obowiązków strażników należy zapewnienie bezpieczeństwa członkom

społeczności akademickiej na terenach UG, ochrona mienia uniwersytetu, a także inne zadania, wynikające z *Regulaminu Organizacyjnego Uniwersytetu Gdańskiego*.

W samych obiektach objętych stałą ochroną fizyczną strażnicy wykonują szereg zadań i obowiązków wynikających z charakteru poszczególnych obiektów, przede wszystkim monitorują zagrożenia naturalne, takie jak: pożar, wszelkiego rodzaju awarie sprzętu i systemów oraz zagrożenia wynikające z działalności człowieka, takie jak kradzież, kradzież z włamaniem, zakłócanie porządku publicznego czy naruszanie przepisów ustawy o ochronie informacji niejawnych.

Pracę strażników wspierają zainstalowane w obiektach systemy przeciwpożarowe, systemy sygnalizacji włamania i napadu, monitoring wizyjny CCTV i inne monitorujące pracę różnego rodzaju urządzeń. Niemniej jednak stała kontrola ruchu osobowego i towarowego na obiektach wymaga ciągłej koncentracji i nadzoru. Co istotne, obsługa urządzeń technicznych wspo-

magających pracę strażników wymusza konieczność odbywania cyklicznych szkoleń i ćwiczeń w celu zapewnienia pełnego bezpieczeństwa osób i mienia znajdujących się na terenie obiektów.

Kontestowane obowiązki

Wielu pracowników i studentów UG nie zna lub nie rozumie zakresu obowiązków, które spoczywają na strażnikach Straży Uniwersyteckiej. Tymczasem polegają one nie tylko na wydawaniu i przyjmowaniu kluczy do pomieszczeń, ale też, a w zasadzie – przede wszystkim – na działaniach zapewniających bezpieczeństwo tym osobom, które te klucze pobierają. Aby te działania były jak najskuteczniejsze, strażnicy są m.in. cyklicznie szkoleni w pierwszej pomocy przedmedycznej i obsłudze defibrylatorów AED. Ponadto strażnicy muszą najczęściej wdrażać szereg zarządzeń władz uniwersyteckich, nie zawsze aprobowanych przez pracowników i studentów. Takie sytuacje rodzą wiele napięć, które na bieżąco należy tonować i ograniczać możliwość ich eskalacji. To wymaga dużej odporności

Zarząd Koła „Straż Uniwersytecka”
NSZZ „Solidarność” UG.
Od lewej: Mariusz Janczewski,
Ewelina Friese, Krzysztof Karwowski

Fot. Agnieszka Bień

i taktu, a przede wszystkim – dużej dozy empatii ze strony samych strażników.

Jak opowiadają strażnicy, podczas pandemii spadło na nich wiele dodatkowych obowiązków, ponadto podczas wykonywania obowiązków wynikających z obstrzeżeń wielokrotnie znajdowali się w sytuacjach stresowych, gdyż restrykcje kontestowane były przez pracowników, studentów i gości UG. Dlatego, jak podkreślają strażnicy, szczególne znaczenie w tym okresie miała i ma dla nich konstruktywna pomoc i zrozumienie ze strony kierownictwa Straży, które poprzez np. wsparcie w rozwiązywaniu problemów akcentuje rolę SU w prawidłowym funkcjonowaniu środowiska akademickiego UG.

Także wsparcie administracji poszczególnych obiektów pozwala strażnikom na prawidłowe wykonywanie niełatwej przecież, a czasami wręcz niebezpiecznej pracy. Zdaniem Krzysztofa Karwowskiego, przewodniczącego Koła „Straż Uniwersytecka” NSZZ „Solidarność” UG: – *Po zakończeniu służbowych godzin pracy Uniwersytetu Gdańskiego całkowity nadzór nad instalacjami znajdu-*

jącymi się w obiekcie wymaga dobrej współpracy, co niejednokrotnie, w wielu sytuacjach, ma miejsce. Jest jednak przestrzeń, którą można byłoby wypełnić jeszcze lepszą współpracą i zaufaniem, dlatego też w ostatnim okresie w ramach NSZZ „Solidarność” UG utworzone zostało Koło „Straż Uniwersytecka”. W swoich założeniach ma ono powodować wiele oddolnych inicjatyw, pozwalających zbudować dobre relacje z kierownictwem Straży oraz innymi pracownikami UG, tak aby poprawić warunki służby i utrzymać pozytywny wizerunek całej formacji, jaką jest Straż Uniwersytecka.

***

W kontekście powyższego jednoznacznie stwierdzić należy, że działalność Straży Uniwersyteckiej wspiera działalność całej uczelni oraz zapewnia jej prawidłowe funkcjonowanie. Najczęściej jest to działanie niezauważalne dla innych pracowników i studentów UG, jednak niezwykle istotne dla zachowania ich bezpieczeństwa. Formacje tego typu poprzez swoje działania za-

pewniają spokojne warunki pracy, nauki oraz rozwoju wynikające z misji i roli samego Uniwersytetu Gdańskiego. Warto sobie jednak zadać pytanie: Czy jest to zadanie proste? Odpowiedź brzmi: Nie. Zapewnienie bezpieczeństwa i ochrona życia w wypadku zdarzeń spowodowanych przez zdarzenia losowe, oddziaływanie środowiska naturalnego czy świadome, celowe działania człowieka nie są prostymi działaniami i wiążą się z koniecznością odpowiedniego przygotowania. Wymagają także dużego oparcia, ponieważ w sytuacjach już zaistniałych to właśnie strażnicy Straży Uniwersyteckiej wraz ze służbami porządkowymi, np. strażą pożarną czy policją, wspierać będą inne jednostki UG, zapewniając im m.in. możliwość swobodnego opuszczenia budynku czy pierwszą pomoc.

Zachęcamy do lektury wywiadu z komendantem Straży Uniwersyteckiej, mgr. Robertem Leksyckim, zamieszczonego na stronach 56–59.

**Ewelina Friese
Zbigniew Bieda**